

ПРЕЗИДЕНТ НАРАДЖУЄТЬСЯ ПРО РОБІТНИЧИЙ ЗАКОН

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт відбув у суботу довгі конференції з сенатором Робінсоном, провідником демократів у сенаті, і сенатором Блеком, що має пропонувати вироблений урядом проект закону про робітничий відносини.

На цих конференціях мали встановити остаточні точки послання президента в цій справі. Кажуть, однак, що ще не рішено, чи президент має радили конгресові установити певну максимальну довжину часу праці. Сенатори, кажуть, були за те, щоб президент заявився тільки за встановлення такої межі, але саму висоту годин праці лишив до вирішення комітетам конгресових палат.

СОЮЗ ФАБРИКАНТІВ УЖЕ ПОЧИНАЄ КАМПАНІЮ.

НЮ ЙОРК. — Краєвий Союз Фабрикантів виступив з публічною заявою, що він буде поборювати всіми засобами проект закону про максимальну довжину праці й мінімальну зарплату.

Покищо фабриканти станули на становищі, що цього роду законодавство лише порушує спокій промислових відносин.

СТАНОВИЩЕ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ ТЕЖ НЕПЕВНЕ.

СІНСІНАТІ. — На зборах виконного комітету Американської Федерації Праці президент Федерації, Вільям Грін, натякнув на проект президента Рузвелта про встановлення максимального тижня праці й мінімальну зарплату, даючи притому до розуміння, що Федерація певне буде цей проект поборювати.

Федерація побоюється, що мінімальна зарплата, встановлена законом, може легко стати максимальною зарплатою.

ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ГОСТРА БОРІТЬБА МІЖ ЮНІЯМИ.

СІНСІНАТІ. — Виконний комітет Американської Федерації Праці стоїть за те, щоб конвенція організації, яка тут збирається, вивілила безпощадну боротьбу Комітету для Промислової Організації „прочитала“ всі відділи Федерації з прихильників комітету та старалася забрати назад усі юнії, які Комітет для себе приєднав.

Деякі юнії, передівсім юнія газетярів, протиллятьській безпощадній боротьбі.

ТРОЦЬКИЙ ГОВОРІТЬ ПРО ЧЕТВЕРТИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ.

МЕКСИКО. — Лев Троцький, скінений большевицький комісар, заявив у розмові з газетярями, що він тепер організує „четвертий інтернаціонал“, котрий має взятися до боротьби за ідею світової революції, що її зрадив „третій інтернаціонал“ у Москві.

Троцький говорив, що цей „інтернаціонал“ має десятки тисяч прихильників у 30 державах світу, але покищо вони слабо з собою зв'язані.

ПОМЕР ДЖАН Д. РОКЕФЕЛЕР.

ОРМОНД БІЧ (Флорида). — У власній палаті, званий „Кейзмент“, помер у неділю рано Джан Д. Рокефелер, один з провідників промислового руху Америки та один з найбагатших людей світу. Помер нагло в сні на удар серця, маючи 97 літ.

Був він найвиразнішим представником так званої індивідуальної ери Америки, коли політичний і суспільний устрій Америки не клав ніяких меж прояві енергії одиниці й коли край іще був досить молодий для розвою різних ділянок господарки. Джан Дейвісон Рокефелер почав свою бизнесову кар'єру як бідний хлопчина в канцелярії. Як нафтар він здобув собі величезний маєток, що його часом рахували на півтора біліона доларів. Він займав у нафтовому промислі монополічне становище, і мав через це різні клопоти з федеральним урядом. Вийшовши з активного бізнесу, він передав велику частину своїх маєтків на родину, а самий занявся філантропією, що її веє провадив теж у бизнесовий спосіб. Обчислюють, що його датки на різні добродійні цілі виносять разом 530 мільонів доларів.

Лишив 38 потомків: 1 сина, 1 дочку, 8 внуків, 5 внучок і т. д.

КРИТИКУЮТЬ УРЯДОВУ ДОПОМОГУ.

ІНДІАНАПОЛІС. — На відкритті краєвої конференції для суспільної опіки виступила Едита Абот, деканка школи для адміністрації суспільної опіки в Шікаго, з промовою, в котрій гострими словами критикувала Адміністрацію Федеральної Допомоги за „навмисне зловживання“ допомоговими фондами на покращання коштів політичного патронату. Мовляв, уряд роздає гроші між своїх прихильників.

ЗАЛІЗНИЦЯ З КОЛОМІЙ ДО КОСОВА.

Управа міста Косова звернулася до міністерства шляхів з домаганням, щоб побудувати залізничну лінію з Коломиї до Косова. Залізнична влада поставляє до цього домагання прихильно і повідомила косівський магістрат, що будову можна перевести під умовою, що зацікавлені громади відступлять безплатно грунт під залізничний шлях і потрібні будинки. На недавньому засіданні косівської міської ради, запало прихильне рішення, про що повідомлено міністерство шляхів.

ДО ЧОГО ПОСЛУГУЮТЬСЯ УОН-ОМ?

Перед карним трибуналом окружного суду в Коломиї відбулася розправа проти залізничного службовця в Турції під Коломєю, Йосифа Манька, що в анонімному листі повідомив поліцію, що два інші залізничники, поляки, належать до УОН і мають розкрутити шини, за що дістали вже 1,500 зл. Судство ствердило, що все це неправда та що лист написав Манько, щоб підмитися на своїх ворогах. За брехню засудили Манька на 1 рік в'язниці з припиненням.

ЗАСУДИЛИ МАНТІЯ.

Перемиський суд займався справою Михайла Іванцева із Стрищини, що вештався по селах перемиського повіту і лікував людей, хоч мав усього три класи народної школи і був тільки представником одної катовської фірми. Кожному пацієнтові записував цифри своєї фірми, а що за лікування не брав нічого, тільки задаток на ліки, то селяни радо зголошувалися до нього. Однак замість ліків діставали безвартісні пудри і креми. Ошукацтво виявилось, коли кілька пацієнтів ствердили, що дістали ті самі „ліки“, хоч хороби мали різні. Іванцева арештували під закидом ошукацтва на школу кількадесяткох селян. Мантия засуджено на рік безоглядної в'язниці.

ОПІКА НАД ДИТИНОЮ В БЕЛЬГІ.

Щкаву форму лікарської опіки над дітьми завела „Національна організація опіки над дитиною“ в Бельгії. Вона видає т. зв. „санітарну книжечку“, котру поручає кожній матері. Завзята пропаганда таємними лікарями цієї книжечки між матерями має на меті привичаїти їх до невпинної лікарської опіки над дитиною, що росте і розвивається. У тій книжечці що три місяці лікар дитини зазначає у спеціальних рубриках стан здоров'я дитини, наприклад розвою та кожний факт, важний для її здоров'я.

ПРОДАВ ЖІНКУ СУСІДОВІ.

Перед судом у Салая (Румунія) ставув селянин Сабан, що продав свою жінку сусідові за 500 левів і 20 літрів вина. Тому, що продана жінка є вдовою зі своєї теперішньої долі та тому, що вона звернулася до суду з проханням не карати її першого мужа, суд звільнив Сабана від вини й кари.

СМЕРТЬ В АВТОМОБІЛЕВІ КОЛІЗІ.

В ударенню з собою двох авт у Лібаноу, Нью Джерзі, в неділю зловудна згинали на місці Валтер Малеский з Едвардсвил, Па., а кілька годин потім у шпиталі померли „внаслідок покалічень“ у цм самім випадку Джозеф Корнич з Бетлегем, Па., та пані Юлія Конколич, теж з Бетлегем. Джозеф Малеский з Вилкс Бері, Па., та жінка Корпича лежать у шпиталі з розбитими черепами й поломаними кістками.

ПРИМИТИВНЕ БЕЗБОЖНИЦТВО.

Советські безбожники, зясуваючи собі, що їхні зусилля вичаються щораз то меншими успіхами, звертають увагу на те, що необхідно піднести рівень протирелігійної пропаганди, модернізуючи її. Оскільки „науковий“ матеріал, яким послуговується протирелігійна пропаганда, не витримує вже критики. Як стверджує Фіделев у книжці „Проти змеханізування у протирелігійній пропаганді“, молода советська інтелігенція, що працює ноуково, відвертається від банальних, перестарілих шаблонів Марксового діалектичного матеріалу.

СОВІСНИЙ В'ЯЗЕНЬ.

На острові Гернсей над каналом Ля Манш є в'язниця, а в ній усія в'язні. Найоригінальніший з них, що має число 214, страшенно нудився в келії і знайшов спосіб, як що ночі, коли вартові спали, виходити на місце. Шов на волю і так само нишком вертався до келії. Одного дня сторожі ствердили, що його нема. Та заки почали його шукати, він уже вернувся сам на підпітку. В його кішені знайшли в'язку витрихків, якими він відчиняв усі двері. Замість похвалити його за те, що він солідно вертався що вечора до в'язниці, ще відобрали йому витрихи, які він здобув силою своєї інтелігенції. Звідки, їх узяв — ніхто не знає.

ПОШТОВА МАРКА ЗА 10,000 ФУНТІВ СТЕРЛІНГІВ.

Найдорожчою поштовою маркою на світі є марка за 1 пенні Бритійської Гвіни. Тільки 2 примірники цієї марки є на світі. Одна у збірці небіжника короля Юрія V, другу має вдова по-американським промисловці пані Гайнд. На літній в Лондонським Гаймер Гавзі не осягнула вона такої ціни, як хотіла. Найвища сума, яку давали за цю філантропічну невидальщину, була 8,000 фунтів. Пані Гайнд хотіла 10,000 фунтів стерлінгів.

ОРИГІНАЛЬНЕ АРХЕОЛОГІЧНЕ ВИКРИТТЯ.

Відомий дослідник Рюган Гангль досліджуючи печери у Стірці, де, на його думку, повинні бути „пердисторичні гробниці, зробив оригінальне відкриття. Вхід до одної печери був привалений величезним камінним блоком. Коли Гангль увійшов до середини, побачив наскрізь модерну і прилади до фальшування монет. Учений повідомив негайно про своє археологічне відкриття поліцію.

15-ЛІТНІЙ ХЛОПЧИНА ПОМЕР НА РАКА.

У видеським шпиталі помер 15-літній хлопчина П. Глязер, якого лікували на запалення сілної кишки. Вже навіть підготовились до операції, але в останній хвилині її стримали на доручення лікаря хірурга. Шойно по смерті секція тіла виявила, що хлопчина недужав на рака. Це один з дуже рідких випадків, щоб 15-літній хлопчина помер на рака.

СПІР ЗА КОПЕРНИКА.

У зв'язку з міжнародною виставою в Парижі, де в польському павільоні поставлять статуї Коперника, німецька преса доказує, що Коперник був німцем, а не поляком, і домагаються, щоб пам'ятник великого астронома ставув у німецькому павільоні.

„ВИЗВОЛЕНА“ ЖІНКА.

Як виглядає життя жінки в умовах советських злиднів, бачимо з листа одної громадянки міста Усманя (Вороніжчина), що його надрукувала „Правда“. Для неї машина до прання це недосяжний ідеал, газ і електрика — утопія будучности. Балія, горшки та спільна кухня абсорбують ціле життя советської жінки й не лишають їй часу на виховання дітей.

ПОВЗИ ПАРИЗЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

Проект узброїти паризьку поліцію новою зброєю стає тепер дійсністю; бо саме тепер паризька поліція переводить проби з чотирма прозами, спеціально приладженими для паризької поліції. Кожен пров (тиск) коштує мільон франків. Повзи обведені сталевими ланцюгами, які не пропускає кулі, і забезпечені малими віконцями. Мотор міститься зпереду і ззаду, так що в кожен хвилину можна змінити напрям. Та найоригінальнішою прикметою поліційного повзу є його узброєння. З віконців вистають дула, які вистрілюють на віддалі 15—20 м. циліндрикові кулі. Крім цього сильний вентилятор видає синій пісок на віддалі 100 м.

Паризька поліція має великі надії на цей вентилятор і пісок.

НЕСАМОВИТИЙ ПРИКЛАД „СОВЕТСЬКОГО“ БЮРОКРАТИЗМУ.

У Києві під колеса трамваю попала громадянка Петрова. Їй відірвало об'ї ноги й вона, спливаючи кров'ю, лежала притиснена вагоном до землі. Зібралися товпи людей, які хотіли піднести вагон і витягнути зідтам нещасну жертву. Але керівник вагону цього не дозволив зробити і, прийнявши елажубову позу, заявив: „Згідно з інструкцією, вагон може піднести тільки спеціальна бригада технічної допомоги“. Та заки ця „спеціальна бригада“ приїхала, жінка від колесами померла.

ТРИЯНКИ.

В лікарні в Гдіні Маріянна Раковська привела на світ триянків. Мати і немовлята здорові. Раковська — жінка безробітного пекаря.

БОЛЬШЕВИЦЬКА МАСАКРА В ГРУЗІЇ

МОСКВА. — Советська преса рознидується, що в Тифлісі, столиці „Грузинської Соціалістичної Советської Республіки“, одного дня розстрілено 20 грузинів, яким закидали, що при помочі одної капіталістичної держави хотіли викликати переворот у Грузії і створити з неї самостійну державу. Розстріляних називає советська преса „саботажистами“, „шпигунами“, „троцькістами“. При тій нагоді советська преса також подає, що від січня цього року таких „саботажистів“ у Грузії розстрілено коло сто. На черзі підготовляють на північному Кавказі великий політичний процес, у якому стануть кількадесят грузинів, обвинувачених за саботажі на залізницях. Большевицька преса ствердить, що вони без уніну спричинювали на залізничних лініях катастрофи. В одній такій катастрофі втратили життя 49 осіб, а біля сто були ранені.

ЧЕРКЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ.

МОСКВА. — В останніх часах арештувало ГПУ провідника черкеського районного виконного комітету, Камбієва, як черкеського націоналіста. Тепер сподіваються дальших арештовань. Націоналістична черкеська організація, на чолі якої стояв Камбієв, була дуже розгалужена. Члени цієї організації займали високі становища в місцевій адміністрації, в ділянці публічного здоров'я, в філі державного банку, в торговельних інституціях, у видавництва та пресі.

ЗАХЛАННІСТЬ МОСКВИ.

МОСКВА. — Советська влада офіційно згодила свої права до територій на північному бігуні, опираючись на тому, що советська комісія з проф. Шмідтом на чолі дібралася літаком до підгірунових околиць і там оснувала обсерваційну станцію. Інші держави відносяться скептично до тих советських прав, кажучи, що підгірунові околиці це фактично море, покрите грубими ледами, а до морів ніхто не може зголошувати своїх монополічних прав, бо вони є інтернаціональні.

ПОЛЯКИ ХОЧУТЬ ТВОРИТИ „ФОНД ОБОРОНИ ПОЛЬСКОСЦІ НА КРЕСАХ“.

ВАРШАВА. — Щоби протиставитися розростові українства, польська преса піддає думку, щоб утворити фонд оборони польського стану носіння на українських землях. „З такого фонду — пишеться у польській пресі — можнаб вибудувати багато костелів, людських домів, відкрити нові школи для тих латинників, на яких так гострять зуби українці“. На цей фонд повинно складатися суспільство цілої Польщі. Є це обов'язок цілої Польщі! Треба вдарити у великий дзвін тревоги та зачати мобілізувати всі сили!

СТРАШНА ПОВІНЬ У ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — Внаслідок обриву хмари й страшного дощу вибухла в горішній частині ріки Висли велика повінь, яка залила біля сто сіл. Рівночасно повстала велика громова, яка запалила багато сіл. Деякі з сіл представляли страшний вид: горою горіли, а долом заливала їх вода. Дотепер є 39 трупів. Вода також знищила засіви і наробила на десять мільонів золотих шкоди.

НІМЕЧЧИНА БАЖАЄ ДОВЕСТИ ДО СПОКОЮ В ІСПАНІЇ.

БЕРЛІН. — Німецький уряд запевнив нового англійського посла в Берліні, Невіля Гендерсона, що Німеччина щиро бажає довести еспанську війну до скорого кінця і в тому відношенню буде вповні кооперувати з Англією. Судячи по загальному наставленню в Німеччині, виглядає, що цей раз німецька заява є щира. Виходить, що німецький наряд має досить цієї еспанської війни і далі до неї мшатись не хоче.

ЕКОНОМІЧНИЙ КРУГОВОРІТ.

ЛОНДОН. — З опублікованої статистики виходить, що виріб зброї є нині в Європі головним промислом і рятую мільони людей від безробіття. Як би не виріб зброї, то мільони людей опинилисяб без праці, причиняючись тим до поглиблення економічної кризи і до обниження життєвого рівня. Лише завдяки шаленому зброєнню, на які кожна держава видає від одної пятої до половини цілого свого бюджету, економічна криза в Європі мале й повертається добробут. Та цей добробут спочиває буквально на динаміті й кожної хвилі може вилетіти в повітря. Найбільше процентово занятих робітників при виробі зброї в Советах, себто в тій країні, яка найбільше говорить про пацифізм.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакції не відповідає.
Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА САМІ ОСНОВИ

Федеральний уряд заповів внесення в конгресі законопроекту, котрий вмить заворушив робіничі юнії й організації підприємців. Посунули до Білого Дому на конференції представники Американської Федерації Праці, пішли адвокати й речники союзу фабрикантів. Видно, що рішається важне питання.

Заповів саме уряд, що він збирається розв'язувати основне суспільне питання, яким очевидно є питання відношення між робітниками й підприємцями. Це питання є найважливіше не лише тому, що воно відноситься до основної суспільної справи, себто до виробу й розділу річей, конечно потрібних до життя, але й тому, що власне під цим оглядом Злучені Держави, не зважаючи на далекоїдущий поступ щодо промислового розвитку, стоять просто позаду всіх промислових країн.

До цього часу Америка пробувала розв'язувати це питання доривочними законопроектами. Ухвалено закон про відношення між робітниками й підприємцями в углевій промислі. Або закон про ткальничий промисел. Законні, що обнимали усі промисли, а сягали до самих основ промислових відносин, досі не було. Тимчасом якраз такого закону треба, бо без нього конгрес буде все путатися в преріжних проектах, а з них для громадянства все ще буде тільки частинна користь. Тому то уряд береться тепер нарешті вирішити за одним замахом основні питання всіх промислів.

Вирішувати справу в цей спосіб можна не на основі бажань одної або другої сторони, не на основі чуттєвих змагань. Треба її рішити розумним способом, на основі фактів, доказаних досвідом, або, як це називають, науковим способом.

Основних питань при такому вирішенню є два: скільки часу мають працювати робітники? Скільки вони повинні поборити за свою роботу? Що ці питання є основні, видно з того, що коло них обертається кожна боротьба між робітниками й підприємцями.

Досі їх вирішення лишалося власне цій боротьбі між робітниками й підприємцями, боротьбі з усякими її проявами: локавтами, страйками, сїдай-страйками, бійками, арештами, судовими заборонами. З того, що ці прояви є природні або навіть конечні, це не виходить, що вони корисні для громадянства. Якраз розумно впорядковане громадянство не потребувало їх. Федеральний уряд хоче усунути як не всякі такі прояви, то принаймні їх велику частину, постановивши законом, яка має бути мінімальна заплата й максимальна тижнева праця. Цього роду закон певно нічого ідеального не заведе, але нема сумніву, що він причиниться до заведення кращого порядку та скріплення сили робітників. Одначе це не станеться, як робітники не будуть цікавитися проектованим законодавством і слїдити за кожним його поступом.

Юрій Ляндав.

ДОЛЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ СОБАКИ

(1)

Стация — місто Калязин.
Містечко небаром затоплять, як покінчать греблю, одну з великих гребель на Волзі.
На стайній деревляній лавці двох: постарший чоловік, крає ножиком ковбасу, та його співрозмовець. На землі невеличка собака.
І співрозмовець і невеличка собака пильно дивляться, як постарший чоловік відсилає в рот чималі шматочки ковбаси, та передтим перекусує шкірку й докладно здирає її сплїснїлу плівку.
— Це цікава собачка — посяжне постарший — дарма, що мішанець. За нього мені бувшого фокстерієра давали — та я не взяв.
— Якжеж це „бывшого фокстерієра“? — питається співрозмовець.
— А так, —повідає постарший. — Спершу був то чистокровний фокстерієр, а потім став простати шерстю від поганої поживи. Тепер бігає як дворний собака. Та хвіст наче відрубали, не виріє.
— Якийжеж це мішанець? співрозмовець кидає рівнодушно очима з ковбаси на собаку.
— Ямник — відповідає постарший — Бачите, передня ніжка відвернена? А батько її був хорт.
— Хорт? — розсіяно питається співрозмовець.
— Хорт! — повторює немолодий. — Самособою і це також не зовсім певне — признається він — тому, що ця ямничка невідомо з ким шлялася. Зпочатку пильнувалася, та потім, як її господаря викинули з колхоза, так і пішла...
Собака частенько моргає і поглядає на бік.
— Не любить! — підморгуєчи на собаку каже постарший. — Як про її маму станеш говорити, її

ЩО ДІЄТЬСЯ В СОВЕТЬСЬКОМУ СОЮЗІ

(Для „Свободи“ з Парижа.
(Докітченка).

В Парижі й Лондоні кружляють вперті чутки, що советський „міністер“ закордонних справ Літвінов скоро буде усунений, а його дружини вже арештовано. Ця жінка (англїка) грала велику політичну роллю, брала участь в усіх дипломатичних прийняттях, побіч Літвінова і т. д. Раптом — вона зникла з Москви... Перебуваючи в Москві французькі кореспонденти, бажючи перевірити підставність чуток про її арешт, звернулися до відповідних советських чинників з проханням влаштувати їм стрічу з „мадам“ Літвіновою. Після збентеження — чинники відповіли, що її в Москві нема... Тоді кореспонденти стали догадатися, щоб їх із Літвіновою злучили телефонічно. Нарешті журналістам заявили, що вона тимчасово перебуває в Катеринбурзі (місто, де розстрілено царську родину) і викликали її на телефонічну розмову. На запит французів, що вона робить в Катеринбурзі — заскочеда „пані міністрова“ не знайшла іншої відповіді, як той, що вона приїхала... вчти червоноармійців англїської мови (!) і що „дуже вдоволе-на зо своєю положення“... у кореспондентів залишилися переконання, що Літвінова на тайному засланні.

Одержано відомості про самогубство дружини Постишева — відомого деспота, що від літ розривав Україну в якості намісника Сталіна, а тепер також перебуває під нагіркою й перенесений на менший пост до Самари. Секретар Постишева — Ільїн, що був арештований перед місяцем — вже розстріляний. Обвинуваче розстрілений. Обвинувачували його в шпигунстві на користь Німеччини.
Як глибоко зайшов розклад і урядовий терор, свідчить те, що перелітаний уже не тільки представників советського й партійного апарату, але й учених, письменників, мистців і літератів. З Москви сповідають про заарештування 28 університетських професорів і приват-доцентів. Серед арештованих такі відомі вчені, як професори Кольцевич, Адлямія та інші. Арештовані також: член художньої комісії Штейгер і письменники — Кіршов, Афіногенов, Лелевич, Воронський, Ясенський, Сла-

вський, Макаров, Сельванський, Масін і Гродська. А дехто з них ще зовсім недавно був рекламований на сторінках советської преси за „клясики“ советської літератури. Тепер вони вже за вязничними ґратами!
З нагоди цих арештів, французькі кореспонденти з Москви зазначають (на підставі доброго знання обставин), що союз советських письменників — це якийсь гнійник аморальності! В ньому панують інтриги, нещирість, методи штучно роздуваної популярності для тих, хто її не заслугує, доноси, підлабуництво перед „начальством“, безпідставні обвинувачення й хамство. І ці люди „створять“ советську „культуру“!!

Підтвердження критичності положення в советському Союзі знаходимо й у доповіді формального голови московського уряду Молотова, виголошеній на пленумі ЦК компартії відносно „завдань боротьби зо шкільництвом і саботажам“ (доповідь була друкована в „Большевику“ в ч. 8). Молотов не заховав, що ширення саботажів і шкідництва в установах і підприємствах в багатьох випадках спричинюють вищі советські органи. Крім виразних контрреволюційних чинків і настрів — заявив Молотов — поважну частину урядового апарату визначають три основні „гріхи“: це незнання справ, які беруться вести большевицькі „вожди“, їх нетерпиме ставлення навіть до слушної критики, що виявляється, зокрема, в примітивному вивішуванні над підлеглими й оточенням і, нарешті, „брак чесности в відносинах до держави та „обов'язків“. Молотов признав, що велика скількість „побідних“ рапортів про досягнення виконання планів і т. д. є фальшиві й пишуть їх тільки з одним наміром — дістати визначення, нагороду. Це фальшілерство советських провідників приводить до незчислимих шкідливих наслідків, яких значіння Молотов схарактеризував так: „Серед нас глибоко закоринилося босяцтво (цінне признання! Наша заввага) і воно багато допомагає диверсантам, шпигунам, шкідникам та іншим зверхнім та внутрішнім контрреволюціонерам просо-

вувати свою зрадницьку лапу“...
Стверджуємо — під недобрими знаками наближується 20-та річниця „переможної“ лєнінської революції!
М. Органський.
Р. С. Коли пишемо ці рядки, появилися інформації про новий „подвиг“ советських агентів у Парижі.
Перед місяцем з марсельського порту втік із советського корабля червоний матроз Васильченко (українець по національності). Замешкавши в Парижі з братом-емігрантом, він виступив у пресі з інформаціями, компромітуючи большевиків. За два тижні від його батьків, що залишилися в СССР, наспів лист, де вони писали, що за зраду сина їм загрожує велика кара. В листі вказувалося також, що в найближчому часі до Франції прибуде на одному з советських пароплавів земляк Васильченка, також матроз, і щоб його Васильченко поstarався побачити для одержання важних інформацій про родину. Хоч лист був явно інспірований ГПУ, Васильченко, стурбований долею батьків, заявив братові про намір побачити свого земляка й поїхати для цього до Марсєлю. Брат радив Васильченкові не їхати в ризиковну подорож, але побачивши, що його не переконає, дав йому гроші на дорогу. Васильченко виїшов із дому й вже не вернувся... Французька поліція веде розслідування, який дає підстави до припущення, що Васильченка советські агенти або вбили в якимсь паризькому закутку, або заманили його до Марсєлю та вивезли звідтам назад до СССР.

НОВІ МАТЕРІАЛИ ПРО ЛЕНІНА

(Для „Свободи“ з Парижа.
(Докітченка).

Лєнін був один із небагатьох росіян що перед світовою війною поважно студіювали національне питання. Особливу увагу звернув він на національне питання в часі світової війни. Політичний шух, яким визначався провідник російського большевизму, не зрадив Лєніна. Він бачив у світовій війні не тільки боротьбу великих капіталістичних держав, але також рухи поневоленіх націй до політичної незалежности. В цих рухах Лєнін бачив велику революційну силу. Він хотів цю силу використати для своєї ідеї світової революції.

В московській „Правді“ з 24 квітня опубліковані тези Лєнінового реферату, який він мав у Женєві 1915 року. Цей реферат був на тему — „Імперіалізм та право націй на самовизначення“. Що знаходимо в цих тезах?
Лєнін ділить світ на гнобителів і поневоленіх. Поневолені соціально — робітників і поневолені національно — це народи колоніяльні та безправні і неповноправні в Європі. Цих недоволеніх капіталізмом та імперіалізмом Лєнін надічував майже 90% цілої людства. Цю величезну масу Лєнін хотів повести за собою. Але яким способом?

Лєнін розумів, що пролетаріят поневоленіх народів мусить боротися також і за своє національне визволення. Тому він у своїх тезах 1915 року писав, що його партія є „проти насильства і за демократичне об'єднання націй“. Крім того Лєнін ставив тезу — „вільного відокремлення“ поневоленої нації від державно-гнобительки. „Свобода відокремлення — це найбільший вираз демократизму“ — так твердив Лєнін.

ПРИВІТ С. У. А.

Щиро й радо я бажаю Головнім Управі Перевести якнайкраще Конвенційні справи.

Щоб наш Союз Українок У сотки збільшився, Кожній жінці українці В пам'яті лишився.

А ми, жінки делегатки, Як слід поступаймо, Щоби праця конвенційна Не пішла надармо.

На критику не зважаймо, Борімся завзято, А нам наша конвенція, Дасть добра багато.

Параскевія Куридо, делегатка від 21.

— В усьому так. Мудріша від людини. Людині ти поклади в рот щонебудь, вона напевно: Гам! і жжере.

Він знову розгортає ковбасу.

Потім бере собі новий шматочок ковраси, кладе його в рот і починає вдумчиво пережовувати.

— А ось собака, ця на таке неспосібна.

Він відтинає ножиком з кінця ковбаси твердий кусник, зв'язаний шнурком, держить його між пальцями та кладе собаці на ніс.

— Тубо!

Собака впялює очі в шкірку, шока опадає, одначе сотворіння стоїть і далі наче закамєніла.

— Знає, що не своє, — повчаюче говорить господар до собаки. — Пошанування власности. Так уся і заслинить: як каже Павлов.

— Ви казали: „В рот поклади“, а самі кладете на ніс — докірливо застрілює співрозмовець. — З носа то ще струїти треба.

— І в рот прийде черга, скажімо, — заспокоює його власник собаки.

Він бере вузлик шкірки з ковбаси, вкладає його в рот собаці, одначе грізно перестерігає:

— Тубо-о!

Очі собаки заходять сльозами.

— Та дайтеж ви його собаці — докоряє співрозмовець.

— Годі! Вузлики я ховаю для примани, на шурів. Колиж хочете пса розвеселити, візьміть у буфеті цукру.

Співрозмовець хитається між спочуванням для собаки та страхом видатку. Потім витягає з глибини штанів цукорок у папірчику та дає його власникові собаки. Власник витягає кусник шкірки з ковбаси собаці з рота, висотуючи з ним її душу, загорнув шкірку в папірчик від цукорка і кладе лєдяний цукорок у рот собаці.

НОВІ МАТЕРІАЛИ ПРО ЛЕНІНА

Лєнін був один із небагатьох росіян що перед світовою війною поважно студіювали національне питання. Особливу увагу звернув він на національне питання в часі світової війни. Політичний шух, яким визначався провідник російського большевизму, не зрадив Лєніна. Він бачив у світовій війні не тільки боротьбу великих капіталістичних держав, але також рухи поневоленіх націй до політичної незалежности. В цих рухах Лєнін бачив велику революційну силу. Він хотів цю силу використати для своєї ідеї світової революції.

В московській „Правді“ з 24 квітня опубліковані тези Лєнінового реферату, який він мав у Женєві 1915 року. Цей реферат був на тему — „Імперіалізм та право націй на самовизначення“. Що знаходимо в цих тезах?
Лєнін ділить світ на гнобителів і поневоленіх. Поневолені соціально — робітників і поневолені національно — це народи колоніяльні та безправні і неповноправні в Європі. Цих недоволеніх капіталізмом та імперіалізмом Лєнін надічував майже 90% цілої людства. Цю величезну масу Лєнін хотів повести за собою. Але яким способом?

Лєнін розумів, що пролетаріят поневоленіх народів мусить боротися також і за своє національне визволення. Тому він у своїх тезах 1915 року писав, що його партія є „проти насильства і за демократичне об'єднання націй“. Крім того Лєнін ставив тезу — „вільного відокремлення“ поневоленої нації від державно-гнобительки. „Свобода відокремлення — це найбільший вираз демократизму“ — так твердив Лєнін.

Щиро й радо я бажаю Головнім Управі Перевести якнайкраще Конвенційні справи.
Щоб наш Союз Українок У сотки збільшився, Кожній жінці українці В пам'яті лишився.
А ми, жінки делегатки, Як слід поступаймо, Щоби праця конвенційна Не пішла надармо.
На критику не зважаймо, Борімся завзято, А нам наша конвенція, Дасть добра багато.
Параскевія Куридо, делегатка від 21.

Щиро й радо я бажаю Головнім Управі Перевести якнайкраще Конвенційні справи.
Щоб наш Союз Українок У сотки збільшився, Кожній жінці українці В пам'яті лишився.
А ми, жінки делегатки, Як слід поступаймо, Щоби праця конвенційна Не пішла надармо.
На критику не зважаймо, Борімся завзято, А нам наша конвенція, Дасть добра багато.
Параскевія Куридо, делегатка від 21.

— В усьому так. Мудріша від людини. Людині ти поклади в рот щонебудь, вона напевно: Гам! і жжере.

Він знову розгортає ковбасу.

Потім бере собі новий шматочок ковраси, кладе його в рот і починає вдумчиво пережовувати.

— А ось собака, ця на таке неспосібна.

Він відтинає ножиком з кінця ковбаси твердий кусник, зв'язаний шнурком, держить його між пальцями та кладе собаці на ніс.

— Тубо!

Собака впялює очі в шкірку, шока опадає, одначе сотворіння стоїть і далі наче закамєніла.

— Знає, що не своє, — повчаюче говорить господар до собаки. — Пошанування власности. Так уся і заслинить: як каже Павлов.

— Ви казали: „В рот поклади“, а самі кладете на ніс — докірливо застрілює співрозмовець. — З носа то ще струїти треба.

— І в рот прийде черга, скажімо, — заспокоює його власник собаки.

Він бере вузлик шкірки з ковбаси, вкладає його в рот собаці, одначе грізно перестерігає:

— Тубо-о!

Очі собаки заходять сльозами.

— Та дайтеж ви його собаці — докоряє співрозмовець.

— Годі! Вузлики я ховаю для примани, на шурів. Колиж хочете пса розвеселити, візьміть у буфеті цукру.

Співрозмовець хитається між спочуванням для собаки та страхом видатку. Потім витягає з глибини штанів цукорок у папірчику та дає його власникові собаки. Власник витягає кусник шкірки з ковбаси собаці з рота, висотуючи з ним її душу, загорнув шкірку в папірчик від цукорка і кладе лєдяний цукорок у рот собаці.

Лєнін був один із небагатьох росіян що перед світовою війною поважно студіювали національне питання. Особливу увагу звернув він на національне питання в часі світової війни. Політичний шух, яким визначався провідник російського большевизму, не зрадив Лєніна. Він бачив у світовій війні не тільки боротьбу великих капіталістичних держав, але також рухи поневоленіх націй до політичної незалежности. В цих рухах Лєнін бачив велику революційну силу. Він хотів цю силу використати для своєї ідеї світової революції.

Чогож власне хоче Лєнін? І про це знаходимо відповідь у його „тезах“. Він писав: „Розпад Росії (Англії, Австрії) — рівнозначний „злученням державам“. Це значить, що вразі розвалу Росії або Австрії Лєнін хотів би всеодно відновити ці держави у формі „злучених держав“. Але чи ці „злучені держави“ булиб федерацією? Ні! Лєнін був рішучим противником федерації та автономізму. Ще 1913 року він писав, що на його погляд, федерація — це „негодяща форма“. Українського соціаліста Л. Юркевича Лєнін називав „шовіністом“, бо, Юркевич вимагав для України національно-територіяльної автономії, навіть не самостійности. Тому, що Юркевич обстоював організацію українських робітників у самостійній українській соціалістичній партії, Лєнін писав 1915 року, що він „глибоко обурений“ на Юркевича.
Отже — весь „гокус-покус“ Лєніна з „правом народів на відокремлення“ розкривається як політична хитрість. Він обіцяв „незалежність“ але не хотів, щоб поневолені народи мали у себе знаряддя визволення, — свій власний і самостійно зорганізований пролетаріят. Лєнін знав, що найреволюційніша частина суспільства — робітництво може виступити найактивніше в обороні незалежности свого народу; і тому хотів мати робітничий рух уіх народів старої Росії під своїм проводом. Він розумів, що робітники неросійської національності, як члени російської партії, не будуть боротися за волю своїх націй. І в цьому Лєнін не помилявся. „Злучені держави“ (СССР) бдував хто? Сталін та Орджнікїдзе (грузини), Мікоян і Шавліїні (вірмени), Скрипник і Петровський (українці), Султан Галїєв (татарин), Дєржинський і Межнінський (поляки). Сталін для Росії злив кровю рідну Грузію 1921 р., а Дєржинський мріяв про прилучення Польщі до Росії 1920 року.
Як бачимо, Лєнін поважно і задалегідь готувався до своєї ролі. На жаль, ще й до сї є такі, що вірять у Лєнінів „ідеалізм“. Хитрий Ілліч з таких простаків у душі щиро сміявся.
Г. Л.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

О. Грицай, Відень. — Допис про Шевченківське Свято у Відні треба було значно скоротити, бо виходив задовгий. Ті справи, що відносяться до життя громади, порухте в іншій дописі.

Каже Прикулькевич до товариша:

— Слухай, коли я вложу тобі палець до носа, то чи ти матимеш палець у носі, чи я?

— Я, — відповідає товариш. — Ні... ти... А правду скажати, ми оба. Ні, це чейже неможливе — бож є лиш один палець.

— Бачиш, — скаж а з а в із триномфом Прикулькевич — то не таке собі просте питання, як зразу здавалось!

(Кінець буде).

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У ВІДНІ ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Цьогорічні Шевченківські роківники пошанували українською колонією у Відні двома святами: дитячим, що відбулося заходом управи міської Української Школи, та великим концертом, улаштованим дня 3. квітня в салі віденського „Чеського Дому“. На програму дитячого свята зложились продукції хору дітей та їх же оркестри під орудою керівника Української Школи, молодого композитора й диригента, п. А. Гнатиншина, який вголосив теж змістову святочну промову, і сценічна картина з дитячих літ Шевченка „Малі запорожці“. Тут наші маленькі й наймолодші артисти, знаменито підготовані п. Гнатиншином, виконали власними силами всю річкованітну й гарну програму, і то на повне вдоволення численної зібраної публіки, яка гарячим аплявзом після кожної точки підбадьорювала їх до шораз крашого виконання намічених точок програми.

Концерт у „Чеському Домі“ став справді репрезентативним святом у честь поета й одним з найбільш удатних у ряду дотеперішніх, улаштованих у Відні Шевченківських концертів.

Відбувся наш концерт у театральній салі згаданого „Чеського Дому“, прикрашеною гарно прикрашеним бюстом поета, при чім почалося свято промовою д-ра Миколи Залізняка. Йі змістом були думки промовця про ту правду, проголосену народом України Шевченком, у якій містилась уся історична доля нашої землі та всі перни сучасної поетової епохи і грядучого майбутнього, і яка томо і для нас, а саме для нас зберігає своє віщо-творче значіння. „Це не московська і не ляхська і не жидівська правда“ — говорив промовець — а наша, українська, а висловити її в нас зважився і зумів щойно Шевченко! І торкаючись отак щонайважливіших місць у творих Шевченка, звязаних саме з видивненою промовцем ідеологією поетової правди, д-р Залізняк підкреслював скрізь тісний звязок поета з українською дійсністю його епохи таксамо, як і з дійсністю нашого часу, чого найкращим висловом безсмертний поетовий заповіт збройної боротьби з чужинськими ворогами. Промову д-ра Залізняка, дуже добре виголошену і доповнену ще й частинно німецькою мовою, зверненою до чужих гостей, приймила публіка ширими оплесками, після чого оперний співак, тенор п. Михайло Дуда, відспівав при фортеп'яновім акомпаніменті пані Дарії Карановичевої низку наших пісень. Найперше „Гетьмані“ Лисенка, а опісля Барвінського „Тополя“, Людкевича „Черемоше, брате мій“ та Нижанківського „Засумуй, трембіто“. Милозвучний, а притім у форталий тенор п. Дуди захоплював публіку від пісні до пісні шораз більше, а скільки разів наш співак скінчив стільки разів зривалася справжня буря оплесків.

Далі були дві деклямації, а саме: молоденської Стельмахівної „Три шляхи“, та М. Гандзюка „Якби ви знали паничи“. Далі, як кінецьва точка і містечка вершина програми — драматична штука на чотирі дії „Тарас Бульба“.

Ця вистава була для нашої публіки правдивою несподіванкою. Основою цієї сценічної перерібки відомого роману Гоголя е — як можна собі уявити — кохання Андрія з донькою ляхського воеводи, поставлене автором в осередню точку дійства і виведене доволі драматично. І скажу за раз, що з головних осіб дій-

ства змогли вибитись на перше місце в нашій виставі три: Андрій (студ. М. Припхан), Валерія (пані Пугуляк-Гросова) і сам Тарас Бульба (п. Хв. Мойса). Припхан захоплював своєю молодечею безпосередністю і ширістю так, що з кожного його слова вичувалось жар чистого чуття, завдяки чому саме в палкості його кохання був подих справжньої трагії, яка місями зворушувала і веліла розуміти душу цього юнака навіть у його любові до ворожого нам людини. І гідне похвали й те, як зі широго серця, просто мовою буденщини Припхан віддавав слово своєї ролі, та проте від сцени до сцени виростав на очах публіки до трагічної міри, особливо в останній дії, де й з психологічного боку гра Припхана була інтересна. Йогож партнерка, пані Гросова як Валерія, робила своєю грою не мале вражіння, доказуючи знову раз, як глибоко вміє вона відчутти дану роллю і з яким чуттям віддати її. Тільки здається мені, що до ролі Валерії підійшла пані Гросова з надто великим укладом ліризму, який не киче гармонізує з таким жіночим типом, як донька воеводи Валерія. Ця ляшка ось на мою думку в далеко більшій мірі зрадлива, ніж Андрій, бо наш юнак це тільки жертва засліпленого чуття, тоді, коли Валерія все, що робить, робить у порозумінні з провідниками ляхського табору і таким чином свідомо використовує саяте почування юнака для зрадливих цілей. Значить — таку поставити треба не ліризувати, а навпаки — надати їй демонізму, такого зрештою питомого до деяким жіночим типам, в'домим з життя та з історії. Цього — одначе в перечуленій інтерпретації пані Гросової не бачилось. Дуже добрим козацьким типом був зате п. Мойса — режисер нашої штуки, — але набудуче може зволіти не забувати про те, що такий батько, як Тарас Бульба, навіть коли вбиває сина за зраду, то робить це з закривавленим серцем, і цю трагіку батьківського серця, що мусить мовчки кривавитися з болю там, де йому не вільно озиватися, глядач з гри Тараса має вичутти теж. Цей плюс психологічного нюансу належить до постаті Бульби — навіть попри всю його запорозьку завзятість — необхідню.

А всі інші ролі були виконані добре, хоч і не скрізь із тим поглибленням, завдяки якому дана роля всилі стати постаттю-корецією. Маю тут на увазі такі ролі, як жінка Тараса (пані М. Грехова), воевода (п. Грех), Остап (студ. Б. Гавдунік), або жид Янкель (студ. Е. Грос). Цього останнього відіграв п. Грос із великим гумором, і треба сказати, що публіка просто не виходила зі сміху, дивлячись на цього Янкеля.

Полишаючи деякі недотягнення, треба сказати, що вистава як цілість зробила якнайкраще вражіння, як грою головних осіб, так і сценами масовими, в яких наші сичовики своїм співом та своїм танцем знову раз очарували публіку до ентузіазму.

Покінчене свято відспіванням мужеським хором „Заповіт“ та національного гимну. Позатим варто підкреслити ще й те, що цей, такий вдатний концерт улаштувала наша колонія у зразковім об'єднанню майже всіх наших тутешніх товариств.

Д-р Остап Грицай.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО ВЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

БОРЮТЬСЯ З НЕМОРАЛЬНІСТЮ.

Від кількох тижнів відється в Нью Йорку боротьба власників бурлескових театрів з адміністраційною владою. Остання відмовляє тим театрам відновлення дозволу, мотивуючи свою відмову тим, що в тих театрах дають неморальні вистави, які підкопують мораль суспільності, як теж пособляють розвиткові ріжних на половому тлі звороднелих потягів. Багато злочинів у Нью Йорку в останніх роках повповнено якраз на половому тлі. Маючи на увазі ті факти, як також доказати, що бурлескові театри виставляють неморальні річи, департамент дозволів не дав тепер дозволу на продовжування вистав у згаданих театрах.

З приводу цього розгорілася між власниками бурлесків і дотичними властями боротьба, в яку, зовсім слушно, втрутилися також посторонні чинники, бо ж мораль суспільності це не приватна справа власників бурлесків, чи навіть ньюйорської адміністрації, а обходить цілу суспільність.

Справа опинилася аж у стейтвовій легіслатурі, де сенатор Доніген вніс проєкт, щоб завести при міськомуньюйорському уряді свого роду уряд цензора, який рішав би, котрі вистави по театрах е моральні, а котрі неморальні. Рівночасно відозвалися на цю тему голосі ріжних церковних і світських провідників. Кардинал Гейз заявився за такий проєкт. Також заявили за те представники інших церков. Та проти цього закону заявили ріжні т. зв. вільнодумні елементи, мотивуючи свій спротив тим, що „це буде обмежувати свободу сцени“.

Закон Донігена перейшов у легіслатурі, але коли прийшло до його підпису ньюйорським губернатором Ліманом, то губернатор відкинув цей закон і його заветував. Губернатор станув на становищі, що цей закон дає в руки адміністрації зброю, яку вона готова в часі виконання надуживати.

Здається, що нема на світі такого закону, якого несовісна адміністрація не могла б викручувати. Одначе люди всетаки ухвалюють закони. Тому й оправдання Лімана не промовляє зовсім до переконання. Також не промовляє до переконання аргумент, що нібито цей закон буде обмежувати свободу сцени. Цей аргумент про „свободу“ дуже часто ріжні люди надуживають. Дуже часто, щоби перепачкувати якісь нездоволені річи, несовісні люди апелюють до „свободи слова“, чи „свободи опінії“, або не раз до „демократії“. В імя „свободи“ або „демократії“ несовісні люди дуже часто поповняють шкідливі чинки, які розточують суспільне життя і вкінці викликають реакцію, яка знов тягне суспільність занадто в другий бік і не раз те доводить до диктатури.

В Німеччині, по війні, прийшли до влади теж „свободолюбні“ елементи. „Свобода слова“, „свобода друку“, „свобода ділань“ стояли тоді в Німеччині на першій місці. Та несовісні елементи почали відразу надуживати цю свободу й почали в її імені робити такі річи, які приносили шкоду німецькому народові. На німецьких кіосках (стояках) почали появлятися масово ріжні журналі, які містили порнографічні картини і сороміцькі оповідання; також почали родитися немов гриби по дощі ріжні бурлески, в яких сороміцька розперезаність, здавалося, не має границь. А по вулицях почали появлятися хмарі повій, які не давали прохажим перейти вулиці. Берлін під оглядом неморальності далеко був перевищив Париж. І все це робилось в імя „свободи слова“, „свободи друку і опінії“, „свободи сцени“.

І ось таке надужиття цієї свободи викликало велику реакцію. Появився Гітлер і його партія. Вони вказували на надужиття свободи й почали згрідливо висказуватися взагалі про свободу. Дальший вислід нам відомий. Прийшовши до влади, Гітлер посунувся задалеко в другий бік та нахвотуючи роззошену німецьку стихію залізними карбами, обмежив свободу до перебільшення. Бо так уже в світі буває, що щоби випростувати зігнутий штабу, треба її нагинати в інший бік.

На світі ніде нема абсолютної свободи. Свобода людей е обмежена вже самою природою. Свобода можлива тільки в можливих границях. Хто ті границі переступає, хто ломить обмеження, наложени природою, той підкопує основу свободи й ступнево викликає сили, що здавлюють її цілковито.

Е. Л.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІТРОЙТ, МШ.
Звіт Комітету Помочі Жертвам Паціфікації.

Отсим подаю до відома всіх зацікавлених, що комітет допомоги потерпілим через польську паціфікацію в повіті Бібрка вже розвазався. За свого існування комітет вислав до краю на згадану ціль раз \$100, а другий раз \$150. Першу послілку вислав 28 грудня 1930 р., а другу 6. червня 1931 р. Потім комітет нічого не робив аж до 1936 р., тому що гроші, які були в банку, були заморожені, і не можна було їх видобути. Минулого року ми ще раз зішлись й ухвалили, щоб ті гроші, що ще осталися, післати інвалідам у краю. Нижче підписаний виконав цю ухвалу і суму \$24 вислав українським інвалідам у Львові.

Отож усіх грошей разом цей комітет вислав до краю \$274. Рівночасно звертаюся до всіх тих, що забрали листи на збірники, що коли вони зібрали які гроші на ті листи, то хай перешлють їх на інваліди. Це все відноситься до фінансового секретарства. Колиб хтось хотів щось ближче довідатися про секретарство рекордове, то хай звернеться до рекордового секретаря комітету, Ю. Лелюха, який має всі рекорди.

Петро Костирка, бувший фін. секретар.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

БРІДЖПОРТ, ПА.
Зі „Свяченого“ на Рідну Школу.

Дня 8. травня наша громада уладила спільну святочну вечерю на дохід ново-будованої церкви, на якій іще тяжить довг. Громада робить усе, що можливе, щоб цей довг сплатити. Притім громада не забуває і за потреби рідного краю та при всякій нагоді складає жертви на його потреби.

По посвяченню вечері наш парох о. Евген Бартіш вияснив значіння такої вечері для громади, а притім спімув за рідний край і просив не забувати за нього та помагати йому, бо вороги наступають зі всіх боків, щоб його знищити. В краю замикають нам школи, розвазують товариства, а навіть не дають змоги купити землі. Тому ми повинні добре користатися з тої свободи, яку тут маємо, але також ми е повинні забувати про терпіння нашого народу в старім краю.

Гром. К. Муштук попросив гостей зложити жертви на Рідну Школу. Збіркою занялися Катерина Бичих і П. Мартинюк. Збірка принесла суму \$13.45, яку виславо через Об'єднання на призначену ціль. Зложили по \$1: Е. Бартіш, І. Бурий, Л. Сарабун, І. Крисько, П. Ходоба! по 50 ц.: К. Муштук, М. Іванчик, Р. Лі, П. Бичих, П. Мартинюк, М. Козак, П. Панчак; по 25 ц.: Ю. Кушнір, В. Катериняк, К. Білик, С. Козак, К. Мудра, В. Козак, М. Василі, І. Бабей, В. Стельмах, М. Чернецька, М. Довгань, М. Савчин, А. Контра, К. Пацюк, І. Шибач, М. Букача, І. Бабей, М. Вовк, М. Стельмах.

Л. С.

БЕЙОН, Н. ДЖ.
Гостина в Демократичнім Клубі.

Український Демократичний Клуб у Бейон, Н. Дж., справляв 8. травня ц. р. гостину. Члени Клубу при гарній забаві не забули також братів у старому краю; на поклик Ю. Бойкова і В. Зімковського зібрано на Рідну Школу в старім краю суму \$15.50. Гроші виславо через Об'єднання. Зложили: Василь Зімковський \$2; по \$1: С. Липа, О. Лотоцький, І. Матушевський, С. Каренко, Г. Баглай, П. Задорецький, С. Шомек, Т. Колодій, Ю. Бойко, П. Борис; по 50 ц.: Д. Павлович, М. Росоловська, Т. Маньчак, М. Бам, М. Боднар. До цього зложив на вивольну боротьбу Йосиф Кобрин \$1. Разом \$15.50.

ПІТСФІЛД, МАСС.
На ріжні цілі.

Дня 11. квітня ц. р. відбулося свято Тараса Шевченка, на котрім була добровільна збірка на бойовий фонд. Збирали жертви Докія Гуска і Василь Никорчук. Зложили по \$1: І. Басистий, Ірина Амбросійчук, В. Спасик (с. Юрка), о. Михайло Лисяк, Катерина Количак, Г. Базан, Василяна і Дмитро Зарадонські, О. Яремій, Н. Стефанюк (син Стефана), Ю. Спасик, Н. Савюк, С. Спасик; Г. Яремій 75 ц.; по 50 ц.: Анна Стефанюк, Параска Гургуль, по П. Спасик, В. Спасик (син Т.), Настя Антонійчук, П. Шуль-

ган, Я. Харів, Настя Никорчук, В. Федоришин, Тетяна Никорчук, В. Спасик, А. Гуска, Г. Заверуха, І. Дзібук, П. Яремій, С. Антонійчук, В. Никорчук, Н. Стефанюк Дм.; по 25 ц.: А. Муневич, Ю. Олексин, Г. Коновалець. Дрібніми датками 20 ц. Разом зібрано \$22.65. Також Петро Шульган зібрав на хрестинах у Миколи Соколовського на Рідну Школу від отсих по 50 ц.: П. Шульган, А. Гуска, І. Рого, Параска Горбуль; по 25 ц.: Н. Соколовський, Н. Совюк, І. Гричак; І. Дзібук 10 ц.

Таксамо \$5.35 зібрав на Рідну Школу Петро Шульган іще минулого року на парафіяльній вечері, але ці гроші були затримані аж до цього часу. Разом заславо до Об'єднання \$30.85. З того \$22.85 на бойовий фонд і \$8.20 на Рідну Школу.

НАДХОДИТЬ НЬЮЙОРСЬКА ВИСТАВА.

Предсідник виставової корпорації, що займається влаштуванням світової вистави в 1939 році в Нью Йорку, Гровер Гвейлен, повернувся зі своєї подорожі до Європи, в часі якої він старався з одного боку робити рекламу для цієї вистави, а з другого — впливати на уряди європейських держав, щоб вони взяли офіційну участь у тій виставі.

У розмові з журналістами Гровер Гвейлен заявив, що ньюйорська вистава матиме великий успіх. На основі своїх розмов з представниками урядів він запевняв, що в найближчих кількох місяцях 59 ріжних народів зголосять своє офіційне приступлення до вистави. Крім того він говорив, що в Європі е сліди велике зацікавлення тою виставою і багато корабельних компаній уже тепер приготувляють ріжні прогулькові поїздки до Нью Йорку за зниженими цінами. Деякі кораблі будуть підїздити близько до площі вистави в Флорінг Бей і там будуть служити прогульковцям за готелі. Прогульковці, що куплять корабельні карти, будуть мати заощаженні гроші на готелі в Нью Йорку, бо можуть упродовж певного часу ночувати на кораблях у своїх кабінах і також там харчуватися. Супроти цього коштів подорожі будуть дуже малі і приступні для широкого загалу.

Багато людей в Європі будуть користатися з цього й при тій нагоді будуть відвідувати своїх кривняків в Америці. Візи на той час до Америки будуть також дуже улажені. Гровер Гвейлен висказав гадку, що цю виставою можна буде започаткувати європейську туристику до Америки. Так, як дотепер звикли виїздити з Америки туристи до Європи, щоб там побачити світу, так тепер європейці готувлять приїздити до Америки, щоб звідти тутешні порядки. Очевидню, хоч Европа має багато таких цінностей, що їх нема в Америці, то з другого боку Америка має також багато таких річей, що їх годі побачити в Європі. Фактично в Європі е велике зацікавлення Америкою і багато людей мріють побачити цю дивну країну; але дотепер стояли тому на перешкоді великі видатки і візові труднощі. Туристичні прогульки до Америки, по значно знижених цінах, можуть тепер ці перешкоди поборювати.

Зате досвід учити, що припадок грає величезну роллю і раніше чи пізніше злодійство виходить наверх. Уже нині наші земляки розкинені по всьому світу; деякі з них знають навіть такі далекі мови як японська та китайська.

У світі появляються невинно тисячі плягіятів, бо злодійства у світі не меншають а зростають. Літературна критика цікавиться плягіятвом тільки тоді, коли має перед собою твір талановитого письменника. В усіх інших випадках плягіят зводиться до конфлікту приватних осіб поза літературу. Найчастіше йде про матеріальні справи: чи на користаній чужій праці не хоче кошт зробити інтересу легким коштом. — („Діло“).

ЩО ТАКЕ ПЛЯГІЯТ.

Один український часопис приніс сірчану статтю про автора одної книжки, де е живцем перекладені місця з чужого автора. Цитатами вказував наявний плягіят.

Ріштити, чи автор допустився плягіятву, не завжди легко. Ясно, що коли у книжці, яка виступає як оригінальний твір, е забагато чужого тексту без вказівки, що він запозичений — книжка пахне плягіятвом. Та часто плягіят зводиться до того, що автор узяв тему й матеріали, та інакше обробив їх, хоч саме ця тема і матеріал надають творові вартість. Коли автор позичає від інших теми та ідеї, але перетворює їх так, що джерело, яким користувався, сходить на другий план поруч його праці та таланту, тоді плягіят має зовсім інше значіння. У великих письменників тема та матеріал не грають ролі, у малих е вони все. Як у всіх випадках, коли маємо рішити про факт, що хтось покористувався чужою власністю, мусимо спершу відповісти собі на питання: хто це зробив і навіщо?

Кілька років тому один молодець, який не міг добитися того, щоб бодай один його фейлетон дістався на сторінки „Діла“, прислав одне оповідання. Це оповідання помістив редактор негайно під прізвищем молодця. Тиждень пізніше редактор випадково відкрив, що це був майже дослівний переклад чужинної новели, тільки з українськими іменами. Коли він спитав плягіятора: як міг він це зробити? — молодець відповів, що хотів перевірити, чи редактор справді розуміється на тім, які новели добрі, а які злі.

Кілька років тому д-р Андрій Чайковський відкрив був на сторінках „Діла“, що один наш видавець видрукував переклад відомої польської повісті для молоді Лозіньського „Око пророка“ під зміненим заголовком і псевдонімом критиком „Нової Зорі“, де по-стіжно вчить інших, що таке мораль.

Книжок у світі е вже так багато, що кожної хвилини кожний може легко переробити твір з чужої мови і нелегко його земляки можуть ствердити таку „позичку“. Чи могли ми нпр. нині перевірити рідного автора, що, знаючи мову норвезьку або португальську, шукав би собі у творих, писаних дими мовами, тем або навіть цілих текстів?

Географія.

— Чи ваш син іще в Америці?

— Ні, увівті собі, пане, що він замандрував аж до Китаю!

— Так, а це в Китаю він тепер е?

— Останню вістку я дістав від нього із Сінг-Сінг.

УВАГА! **ЙОНГСТАВН, О., І ОКОЛИЦІ!** **УВАГА!**

БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ВІД. 230 У. Н. СОЮЗУ

Величавий Баль

В СУБОТУ, ДНЯ 29-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1937 РОКУ

В ГАЛІ 525 ВЕСТ РЕЙЕН ЕВЕНЮ.

Початок точно в годині 7-мій вечір.

Вступ для чоловіків 35 центів, а для жінок 25 центів.

До танців буде пригравати музика з Акрону, Огайо.

Балевий Комітет запрошує всіх своїх членів і членів на цей баль, як рівнож запрошує всіх українців з околиці Йонгставну. За добру забаву і чесну службу ручить

120

Балевий Комітет.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

ОТСИМ АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ“ ПОВІДОМЛЯЄ УСІХ ТИХ, ЩО ОГОВОШУЮТЬ У „СВОБОДІ“ РІЖНІ СВОЇ ІМПРЕЗИ, ЩО „СВОБОДА“ НЕ МОЖЕ ПОМШУВАТИ В ОГОВОШЕННЯХ НІЯКОЇ ЗГАДКИ ПРО ЯКНЕБУДЬ „ВИГРАВКИ“, БО ЦЕ ПРОТИЗАКОННЕ.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ“.

ХТО СТУДІЮЄ В ПОДЕБРАДСЬКОМУ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОМУ ІНСТИТУТІ

(Характеристика студентства)

Недавно закінчено звіт про стан студентства УТГІ на початок 1937 р. Цей звіт дає цікаву характеристику студентства за різними ознаками, а саме: за віковими групами, професійним складом, місцем походження, країнами перебування, освітнім цензом, релігійною приналежністю і т. ін.

Статистика охоплює всіх студентів та курсантів, що вступили до Інституту за цілий час його існування від 1932 р. аж до 1 січня 1937 р., а саме 749 осіб. Деякі з цих осіб студіюють одночасно по дві й більше самостійних ділянок УТГІ, а тому вписів зроблено всього 993.

З числа 749 осіб були записані 1) у високошкільних ділянках Інституту (Економічно-Кооперативний Відділ, Висока Школа політичних Наук, Курси Громадської Агрономії) 226 осіб; 2) на курсах Українознавства 153 особи; 3) на інших фахових та загальноосвітніх курсах 370 осіб.

Віковий склад студентства (в часі вступу до Інституту) показує, що з загального числа 749 студентів та курсантів особи від 17 до 20 років складають 13%, у віці від 21 до 25 років (найбільше) 34.2%. Додати велика також група віком від 26 до 30 років — 21.5%. Особи від 31 до 35 літ складають 15.7%. Решта старшого віку, від 36 до 45, 12.9% і більше 45 літ 2.7%.

За професійним складом студентство Інституту належить у переважній більшості до категорії людей, які мають якусь заняття і є заробітково чинними. Іх є 81.6%. Молодь, що перебуває на утриманні батьків та безробітні складають усього 18.4%. Серед студентства зустрічаються особи найрізноманітніших професій: кооперативні ділячі й службовці, урядовці приватних підприємств та державних установ, середньо-шкільні професори й народні вчителі, самостійні підприємці та ремісники, промислові робітники, хлібороби і хліборобські робітники, студенти середніх та високих шкіл, інженери, техніки, правники, лікарі, духовні особи, письменники, журналісти та мистці.

Але окремі професійні групи на деяких відділах і курсах Інституту є, так мовити, панівними. У високошкільних ділянках переважають такі групи: кооперативні працівники, приватні урядовці, інженери, техніки та педагогі. Ці групи серед високошкільного студентства УТГІ складають разом 57.1%. Студіююча молодь та особи без сталого заняття в числі високошкільних студентів Інституту займають 22.9%, хліборобич та промислові робітники й ремісники 14.2%. Всі інші групи 5.8%.

На курсах українознавства на першій місці стоять народні вчителі (в більшості з Канади) — 22.6%, на другим — особи без професії та студіююча молодь — 20.2%, на третім — ремісники та промислові робітники — 17.6%, на четвертій — хлібороби та хліборобські робітники — 13.4%. Всі інші професії, що студіюють українознавство, є в меншій кількості: від 1% до 9%.

Зовсім інша картина на короткотермінових фахових та загально-освітніх курсах. Тут переважають хлібороби та хліборобські робітники, ремісники та промислові робітники. Вони складають майже 50% числа всіх курсантів згаданих курсів. Кооператорів, урядовців, інженерів, техніків та педагогів є серед курсантів цієї категорії лише 26.9%. В цій освітній ділянці Інституту також у відносно меншій мірі бере участь студіююча молодь та особи без сталого заняття всього 14%. На всі інші групи припадає 9.7%.

Попередня освіта, з якою студенти й курсанти приходять на студії до Інституту, є різного рівня. У студентів високошкільних ділянок приймається лише особи з середньою й вищою освітою. Особи з неповною середньою освітою зараховується до категорії курсантів. Іх усього 27.9%.

На курсах українознавства студіюють з великим захопленням майже в однаковій мірі як особи, що мають нижчу та незакінчену середню освіту (52.3%), так і ті, що мають повну середню, незакінчену високу та високу освіту (47.7%).

На фахових та загально-освітніх курсах, навпаки, переважають особи з нижчою та незакінченою середньою освітою — разом 71.7%. Решта 28.3% курсантів на фахових курсах має повну середню,

КОМІТЕТ БУДОВИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ НА ЗАХІДНИЙ СТОРОНИ МІСТА ДІТРОЙТ

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ СВЯТО

ЗРУШЕННЯ ЗЕМЛІ ПІД БУДОВУ ЗГАДАНОГО НАРОДНОГО ДОМУ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1937 РОКУ
Свято розпочнеться о 11 годині вранці на площі при Мартін і Мішген улицах.

Комітет Будови запрошує на це свято весь український загальний міста Дітройт і околиць, як різномітні національні організації, клуби і парохії до численної участі.

Шановні Громадяни! Всі як один приходьте та причиніться своєю лепотою до народнього дела. По святі буде **ВЕЛИКИЙ БЕНКЕТ**, котрий приготує для нас **Вілла У. Н. Союзу Клуб ім. Мазени**, котрий відбується при **Шифер і Мішген** в Дітборні, Міш. Вразі дощу церемонія відбудеться на бенкеті. — **Комітет Будови Нар. Дому.**

незакінчену високу або високу освіту.

Щодо релігії, студентство поділяється так: греко-католиків 56.7%, православних 28.2%, релігії невідомі 15.1%.

За місцем народження студенти УТГІ, незалежно від того, в яких тепер вони країнах перебувають (за океаном чи в Європі), в подальшій більшості походять з західних частин українських земель — 85.8%, з Великої України 11.2%, народжених поза українськими землями 3%.

Щодо місця перебування, то все студентство УТГІ можна поділити на дві великі групи: ті, що перебувають на українських землях, і ті, що перебувають поза межами рідних земель. З числа 749 осіб на всіх частинах Західних Українських Земель перебуває 75.3%. Поза межами цих земель 24.7%. Вони живуть у 19 країнах. З того 11.6% в Європі і 12.7% в Канаді та обох Америках. В азійських країнах лише 0.4%.

Вписи на студії до Інституту за чвертями року, на підставі пересічних даних за чотирьохлітній період, відбува-

лися такі: найбільше вступає в першій чверті шкільного року, від жовтня до кінця грудня, 33.6% з річної кількості; в другій чверті, від січня до кінця березня, 31.5%, в третій чверті, від квітня до кінця червня, 15.9% і в четвертій чверті, від липня до кінця вересня 19%. Новий контингент студентства припливає до Інституту впродовж цілого року, але всітаки, як показують порівняльні цифри, осіння і зимова пора вважається студентською масою за найбільш сприятливу для вступу на студії.

При кінці не зайвим буде зазначити також числове відношення між жінками і чоловіками серед студентства Інституту. На 1-го січня 1937 року числилося 706 чоловіків і 43 жінки, тобто жіноцтво заступало серед студентства УТГІ лише в кількості 5.7%. Майже подовина жінок, записаних в Інституті, студіює українознавство, що складає 13.7% усіх студентів курсів українознавства. Серед студентства високошкільних ділянок жінок є 1.7%, а серед курсантів фахових та загально-освітніх курсів 2.1%.

Дивне.

— Чи ти відніс лист до pana директора Корлюбудського? — питається батько свого сина.
— Так, та я гадаю, що він його не перечитає.
— Чомуж би ні?
— Бо він сліпий.
— Що ти плетеш?! Директор Корлюбудський сліпий?
— Так, бо як я прийшов, то він мене двічі питався, де моя шапка, а як мав її на голові!

Студент вечором вернувся до своєї кімнати і бачить на столику китичку цвітів. Не може здогадатися, хто це йому прислав. Питається господині:
— Чи пані не знають, хто це мені приніс ці цвіти?
— Ніхто, — всміхається господиня.
— То може від пані?
— Так.
— А з якої нагоди?
— Я хотіла лише пригладати так вам, що нині минає квартал від часу, як ви останній раз заплакали за станцією.

З ІСТОРІЇ САМОЦВІТІВ.

Вже в старину нживали мінерали, та не для влекшення життєвої боротьби, лише для втіхи та прикраси жінок. Це голловна мета шляхотних і півшляхотних каменів. Та не був це діамант, ніні найдорожчий самоцвіт, лише різні породи кременя — аметист, карнеол, халькедон — як разом із туркісом, маляхитом і обсідіаном та іншими знайшли в гробі Тутанкамона з часів 18 династії, себто з околи 1800 року перед Христом. З таких шляхотних каменів уже старинні вавилонці й асирійці робили печатки і цей звичай прийняли й інші народи у старинних часах, голловно після переходу Олександра Великого на Схід. Найбільше дорожніх каменів привозили з Індії до Греції та Риму. З Індії наприклад походять усі діаманти, відомі від старинних часів аж до початку 19 століття, коли вперше знайшли їх також у Бразилії (1725 року). Старинні греки і римляни були мистцями в техніці виробів із дорожніх каменів. Діамант знали щоправда вже і в старинних часах, однак його краса вповні заясніла шоймо тоді, як діамант стали шліфувати. Перший став шліфувати діаманти голландець Людвік ван Беркем в Антверпені в 1476 році, однак винахід найгарнішої форми шліфованого діаманта брилянта приписують кардиналові Мазаренові (коло половини 17 століття). До індійських діамантів, із яких найславніші голловно російський Орлов, французький Регент, англійський Когінор і австрійський Фльорентін та бразилійських, із яких

найславніший „Зоря Півдня” знайдений 1853 року, долучується в 19 столітті ряд нових діамантів, знайдених в Австралії, голловно в Африці, яка в продукції діамантів сьогодні займає перше місце. В останніх часах діамант став неоліценною поміччю у вертничій техніці, де осаджений на короні вертничого сверла помагає продіставатися до чимраз глибших верств землі при пошукуванні золота або нафти чи інших сировин. Популярністю втішилися гарно забарвлені породи кременя вже давно у старинних часах, хоч це були лише півшляхотні камені. Аметист прийомної фіялкової барви приходить нині до торгівлі голловно з Бразилії (Ріо Гранде до Суль) і з Уругваю. Безбарвний кремень, криштал, пригадає діамант, однак йому не дорівнює ні твердістю ні блеском ні коліровим вогнем — тому наприклад мармароські діаманти (як на зивають безбарвний кремень із Закарпатської України) мають лише малу цінну. До мистецьких праць (різьблення) уживається передівсім халькедону, якого невизначно сіру чи буру барву скріплюють так, що запускають відповідно фарбою. Онике це поправді амаг, у якому сходяться версти молодіно-білі з чорними. Такі протилежні барви осягають майже все штучно, так, що даний дорожній камінь запускають розтопленим цукром або медом. Голіотроп це зелені забарвлені халькедон із червоними плямами. Походить голловно з Індії. Химерна мода та конкуренція, голловно австралійська та мексиканська, спричинили упадок словянських копа-ленів.

ДРІБНІ ГОЛОШЕННЯ

На продаж ГРОСЕРІЯ, БУЧЕРІЯ
ДЕЛКАТЕСЕН, 27 Spruce St., Jersey City, N. J. Місце добре вироблене між слов'янами. Всі модерні улаженні. Тижнево торгує \$350.00. Голловно до власника: 120-1

27 SPRUCE STREET, JERSEY CITY, N. J.

НА ПРОДАЖ
3 АКРИ КУРЯЧОЇ ФАРМИ, 1400 кв. футів ґрунту. Бел вигоди. По інформації удаватися до: 115-20

M. ANTONUK,
449 Wheat Road, Vineland, N. J.

На продаж БУЧЕРІЯ І ГРОСЕРІЯ
між слов'янськими людьми. Бизнес вироблений. На місці 20 ак. Причленим річкові спільники. Вимагається невелика голловно. Спрощено прийми спільники по причині саботажу. Голловно до адресу: 19-20

LEON HIRSH,
214 South St., Philadelphia, Pa.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої сребристої сталі, коса довга 32 цаї, важить поверх фунта, за одним покляпанням косить пару акрів. Коса широка \$2.50 з пересилкою. Перстеня до коси подвійний 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами \$1.00.

Замовлення враз з грішми послайте на адресу: 118-27

UKRAINIAN BAZAR,
97 AVENUE A, NEAR 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

Без р'яканія, як далеко поза Ніагарком. Бразі потріби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удереїкер зарпжує погребамі по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
347 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8088

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОКХ, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДИНО В ЧЛЕН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ТАРЗАН І БОГІНЯ МАГІВ.

Спинившись перед Тарзаном, розюшений бик почав тупцювати ногами й погрожувати рогами. Але Тарзана це ні трошки не лякало. Довкрути товпа з подивом дивилася на Тарзана. Ця товпа вже нераз бачила боротьбу людини з биком. Однак людина кожний раз мала якусь зброю. Тепер відважно стояв перед биком тореадор без плахти і без меча.

По кількох секундах бик рванувся наперед до Тарзана. Тарзан легко відскочив на бик і пропустив бика попри себе. Він зробив це з такою зручністю, що привніс зачудування тільки охнувши. Після цього бик кілька разів повторяв атаку, та кожний раз без успіху. Видно було, що цілковитим паном ситуації є Тарзан. Але тепер Тарзан рішився на протистаку.

Коли розюшений бик проскочив півз нього, Тарзан зручно обернувся і скопив його за роги. Бик рванувся, напружив карк, але без успіху. Його роги були в руках могутнього силача, який впродовж свого довгого життя в непрах розвинув неімовірно сильні м'язи. Бик почав попадати в жах і почав голловно ричати, випорскувати з рота шматки піни.

Люди з захопленням і вдоволенням приглядалися тій боротьбі. Тільки кілька глядачів не вдоволяло це. Були це спільники Рагліана. Один з них бурчав: „Алеж він сильний! Сензор Рагліан дав нам розгрізти твердий горіх, друже. Та я гадаю, що ми все-таки дамо собі з ним раду”. З тими словами він злобно усміхнувся і поправив свій пояс з кинджалом.